

LXXIV.

Confirmat ordinem, & militiam B. Jacobi, & privilegia ab Alexandro Papa ei concessa.

Innocentius Episcopus Servus Servorum Dei. Fernando Gondisalvi Magistro Militie Beati Jacobi, ejusque Fratribus Clericis & Laicis, tam presentibus, quam futuris, communem vitam professis in perpetuum.

Benedictus Deus in donis suis, & Sanctus in omnibus operibus suis, qui Ecclesiam suam nova semper prole fecundat, & sic pro patribus filios in ea facit exurgere, sic a generatione in generationem notitiam nominis sui, & lucem fidei Christiane diffusit, ut sicut ante ortum Solis stellae sese ad occasum in firmamento sequuntur, ita in Ecclesiasticis gradibus generationes justorum, antequam veniat dies Domini magnus & horribilis, & tenebras nostras veri Solis splendor illuminet, per tempora sibi succedant. Et sicut multi saepe per caudam Draconis dejiciuntur in terram, ita & per adoptionem spiritus, quotidiana fiat reparatio perditorum, & de profundo inferni ad quaerenda multi coelestia erigantur, & ita corpore teneantur in terra, ut tanquam cives Sanctorum & domestici Dei cognatione ac desiderio converentur in caelis. Hoc sane temporibus felicis recordationis Alexandri Papae praedecessoris nostri in partibus Hispaniarum de divino factum munere gratulamur: Ubi nobiles quidam viri peccatorum vinculis irretiti, ex misericordia illius qui vocat ea quae non sunt tanquam ea quae sunt, superna gratia sunt afflati & tacti super multis transgressionibus suis dolore cordis intrinsecus, & praeritorum agentes poenitentiam peccatorum, non solum possessiones terrenas, sed & corpora sua in extrema quaque parte pericula pro Domino decreverunt. Et ad exemplum Domini nostri Jesu Christi qui ait non veni facere voluntatem meam, sed ejus qui misit me patris, in habitu & conversatione religionis sub unius magistri statuerunt obedientia commorari, eo utique moderamine propositum suum & ordinem temperantes, ut quia universa turba fidelium in conjugatos continentesque distinguitur, & Dominus Jesus Christus non solum pro viris, sed & pro foeminis quoque de foemina nasci voluit, & cum hominibus conversari: habeantur in ipso ordine qui coelibem si voluerint peccant vitam, & consilium Beati Pauli sequantur qui dicit. De virginibus autem praecipuum Domini non habeo, consilium autem do. Sint etiam qui juxta institutionem Dominicam ad procreandam sobolem, & incontinentiam praecipuum vitandum conjugibus suis utantur, & una cum eis ad incolatum supernae patriae de convalle lacrymarum, & terrena transire peregrinatione nitantur, & lacrymis diluant, & operibus pietatis: si eos supra fundamentum suum, quod Christus est, pro cura carnis, & affectibus liberorum, ligna, fenum, stipulam aedificare contingat; cum alii expeditiores & continentiores aedificent, aurum, argentum, & lapides pretiosos; & isti tamen, & illi militent uni Regi, & supremum fundamentum, coele-

Claustra.

Datum die 4. Martii 1210. Pontific. Anno XIII.

coelestem unam aedificent mansionem, promissione Psalmista in Domino roborati: qui minora quoque membra Ecclesiae confortat & dicit. Imperfectum meum viderunt oculi tui, & in libro tuo omnes scribentur. In horum autem fidelium Christi collegio, cum bona memoria P. Fernandi per voluntatem Dei Magisterium, super alios & providentiam suscepisset; cum quibusdam fratribus suorum ad praesentiam ejusdem nostri praedecessoris accedens, cum humilitate qua debuit a Sede Apostolica requisivit. Ut eos tanquam peculiares filios, in defensionem suam; & locum in quo caput ordinis factum fuerit, in jus & proprietatem Sacrosanctae Romanae Ecclesiae recipere dignaretur. Cum igitur ipse devotionem suam, & bonum attendens in Domino desiderium, de communi fratrum suorum consilio pie petitioni eorum duxerit annuendum. Nos humilibus vestris precibus inclinati ad exemplar praefati praedecessoris nostri, in speciales ac proprios Sacrosanctae Romanae Ecclesiae filios vos recipimus; & ordinem vestrum auctoritate Apostolica confirmantes, praesentis scripti privilegio communimus. Statuentes, ut quaecunque possessiones, quaecunque bona, impraesentiarum iuste & legitime possidetis, aut in futurum concessione Pontificum, largitione Regum, vel Principum, oblatione fidelium, seu aliis iustis modis praestante Domino poteritis adipisci, firma vobis vestrisque successoribus, & illibata permaneat. In quibus haec propriis duximus exprimenda vocabulis. Lodium & Monasterium cum cauto & pertinentiis suis. Burgum de Ponte Minii contra Lodium cum suis pertinentiis. Crescente, cum cauto & pertinentiis suis. Quinellana de Petro Heres, cum cauto & pertinentiis suis. Baria cum cauto & pertinentiis suis. Lentano cum suis pertinentiis. Sanctum Salvatorem de Listrana, cum cauto & pertinentiis suis. Mosot, cum cauto & suis pertinentiis. Penagosen, cum pertinentiis suis. Sanctam Mariam de Pinel cum suis pertinentiis. Ucles cum suis pertinentiis. Alfarella cum suis pertinentiis. Orella cum suis pertinentiis. Mora cum suis pertinentiis. Moravega cum suis pertinentiis. Decima de Valera & de Portago cum suis pertinentiis. Alcazar cum suis pertinentiis. Almadana cum suis pertinentiis. Laruda cum suis pertinentiis. Lazarza cum suis pertinentiis. Sancimus praeterea, ne occasione antiquae detentionis sive scripturae quisquam vobis possit auferre, quae ultra memoriam hominum sub Sarracenorum detenta sunt potestate, & de munificentia Principum, seu vestro studio & labore, aut jam obventa sunt, aut in futurum auxiliante Domino poteritis obtinere. Cum enim unica sit vobis intentio, & singularis cura semper imminet, pro defensione Christiani nominis decertare, nec solum res, sed & personas ipsas pro tuitione fratrum incunctanter exponere: plurimum possit hoc pie opus & laudabile studium impediri, si labores, & stipendia vestra, quae in commune proficiunt, praeriperentur ab aliis: & otiosi ac desides, atque in laboribus suis non quae Jesu Christi, sed quae sua sunt requirentes, emolumenta illa perciperent, quae pro tantis laboribus vobis & pauperum Christi usus sunt provisa, dicente Apostolo. Qui non laborat non manducet. Inter ea sane, quod in professionis vestrae ordine sta-

tutum est observari, primum est, ut sub unius Magistri obedientia, in omni humilitate atque concordia sine proprio vivere debeatis; illorum fidelium exemplum habentes, qui ad fidem Christianam Apostolorum praedicatione conversi, vendebant omnia, & ponebant pretium ad pedes illorum, dividebaturque singulis prout cuicunque opus erat, nec aliquis eorum quae possederat quicquam suum esse dicebat, sed erant eis omnia communia. Ad suscipiendam quoque prolem quae in timore Domini nutriatur, & infirmitatis humanae remedium, juxta institutionem Domini, & indulgentiam Apostoli, qui ait: Bonum est homini mulierem non tangere, propter fornicationem autem unusquisque uxorem suam habeat, & similiter Virum mulier suam, qui continere nequiverit conjugium fortietur, & servet inviolatam fidem uxori, & Uxor Viro, nec thori conjugalis continentia violetur. Si autem viri praemortui fuerint, & relictae ipsorum quae ordinem susceperunt nubere voluerint, denuntietur hoc Magistro sive Commendatori, ut cum illius conscientia cui mulier ipsa vult nubat, secundum verbum Apostoli Pauli dicentis: mortuo viro soluta est mulier a lege viri, cui vult nubat tantum in Domino; quod etiam de viris intelligitur observandum. Una etenim utriusque lege tenentur. Statuimus quoque, ut nullus fratrum, sive fororum post susceptionem ordinis vestri, & promissam obedientiam, vel redire ad saeculum, vel ad alium ordinem sine Magistri licentia audeat se transferre: cum sint in ordine vestro loca statuta ubi quisque districtius valeat conversari. Discidentem vero nullus audeat retinere, sed ad ordinem suum per Cenfuram Ecclesiasticam qui discesserit redire cogatur. Ut autem in ordine vestro cum majori omnia deliberatione tractentur, statutum est inter vos, ut locus aliquis ordinetur, in quo per singulos annos in solemnitate omnium Sanctorum Generale Capitulum teneatur; & sit ibi Clericorum Conventus & Prior, qui eorum, & aliorum Clericorum qui de ordine vestro fuerint curam possit habere, ac fratrum cum necesse fuerit provideat animabus. Sint autem & tredecim in ordine fratres, qui Magistro cum opus fuerit in consilio & dispositione domus assistant, & eligendi Magistri curam habeant competentem. Prior siquidem Clericorum, cum Magister de hac luce migraverit, de domo & ordine sollicitudinem gerat, cui sicut Magistro omnes obedientes existant, donec per providentiam tredecim praedictorum fratrum Magistri electio celebretur. Is cum transitus Magistri fuerit auditus, & cognitus, tredecim illos fratres sine dilatione aliqua convocabit: & si quisquam eorum infirmitate, vel alia ex causa infra quinque dies adeste nequiverit, cum aliorum consilio qui praesentes fuerint alium absentis loco constituat, ut Magistri electio ex aliquorum absentia minime differatur. Illi vero tredecim fratres, si Magister qui pro tempore fuerit perniciosis aut inutilis apparuerit, cum consilio Prioris Clericorum & sanioris partis Capituli majoris domus, corrigendi aut etiam admonendi eum habeant potestatem. Et si inter eum & Capitulum aliquid emerferit quaestionis, debitum ei finem imponant; ne per aliena judicia vel dilabatur ordo, vel temporalis substantia dissipetur. In nul-

Ibid. Epist. 11.

Poenitentiam.

Eam validam confirmat quoque bona omnia eidem data & danda.

Institutio Militiae B. Jacobi.

Milites omnes uni Magistro subijcitur.

Uxoribus habendi eis dat facultatem.

Ab ordine vero discendi denegatur.

Capitulum Gener. quolibet anno eogendum.

Prior Clericorum Ordinis Praesens de functo Magistro.

Quae perazone dantur Magisterio vacante.

Innocentius Tertius.

manducavit, & bibit, dormivit & fatigatus ex itinere quievit, passus vera carnis suae passione, mortuus vera corporis sui morte, & resurrexit vera carnis suae resurrectione, & vera animae ad corpus resurrectione: in qua postquam manducavit & bibit, ascendit in Coelum, sedet ad dexteram Patris, & in eadem venturus est iudicare vivos & mortuos. Corde credimus & ore confitemur, unam Ecclesiam, non haereticorum, sed sanctam Romanam, Catholicam & Apostolicam, extra quam neminem salvari credimus. Sacramenta quoque quae in ea celebrantur inestimabili atque invisibili virtute Spiritus Sancti cooperante, licet a peccatore sacerdote ministrantur, dum Ecclesia eum recipit, in nullo reprobamur, nec Ecclesiasticis officiis, vel benedictionibus ab eo celebratis detrahimus, sed benevolenti animo tanquam a iustissimo amplectimur: quia non nocet malitia Episcopi, vel Presbyteri, neque ad Baptismum infantis, neque ad Eucharistiam consecrandam, nec ad caetera Ecclesiastica officia subditis celebrata. Approbamus ergo Baptismum infantium, qui si defuncti fuerint post Baptismum antequam peccata committant, fatemur eos salvari, & credimus; & in baptismo omnia peccata, tam illud originale peccatum contractum, quam illa quae voluntarie commissa sunt dimitti credimus. Confirmationem ab Episcopo factam, id est, impositionem manuum sanctam, & venerande esse accipiendam censemus. In Sacrificio Eucharistiae, quae ante consecrationem erant panis & vinum, post consecrationem esse verum Corpus, & verum Sanguinem Domini Nostri Jesu Christi, firmiter & indubitanter corde puro credimus, & simpliciter verbis fidelibus affirmamus. In quo nihil a bono majus, nec a malo minus perfici credimus sacerdote: quia non in merito consecrantis, sed in verbo efficitur Creatoris, & in virtute Spiritus Sancti. Unde firmiter credimus & confitemur, quod quantumcumque quilibet honestus religiosus, sanctus, & prudens sit, non potest, nec debet Eucharistiam consecrare, nec Altaris sacrificium conficere, nisi sit Presbyter, a visibili & tangibili Episcopo regulariter ordinatus. Ad quod officium tria sunt, ut credimus, necessaria: scilicet certa persona, id est, Presbyter ab Episcopo, ut praediximus, ad illud proprie officium constitutus, & illa solemniter verba quae a sanctis Patribus in canone sunt expressa, & fidelis intentio proferentis. Ideo firmiter credimus & fatemur, quod quicumque sine praecedenti ordinatione Episcopali, ut praediximus, credit & contendit se posse Sacrificium Eucharistiae facere, haereticus est, & perditionis Chore, & suorum complicum est particeps atque confors, & ab omni sancta Romana Ecclesia segregandus. Peccatoribus vere poenitentibus veniam concedi a Deo credimus, & eis libentissime communicamus. Unionem infirmorum cum oleo consecrato veneramus. Conjugia carnalia esse contrahenda secundum Apostolum non negamus, ordinarie vero contracta disjungere omnino prohibemus. Hominem quoque cum sua Coniuge salvari credimus & fatemur; nec etiam secunda vel ulteriora matrimonia condemnamus. Carnium perceptionem minime culpamus. Non condemnamus iuramentum, immo credimus puro corde, quod cum verita-

te, & iudicio, & iustitia licitum sit jurare. De potestate seculari asserimus, quod sine peccato mortali potest iudicium sanguinis exercere, dummodo ad inferendam vindictam, non odio, sed iudicio, non incaute, sed consulte procedat. Praedicationem necessariam valde & laudabilem esse credimus, tamen ex auctoritate, vel licentia summi Pontificis, vel Praelatorum permissione, illam credimus exercendam. In omnibus vero locis ubi manifeste haeretici manent, & Deum & fidem Sanctae Romanae Ecclesiae abdicant & blasphemant; credimus quod disputando, & exhortando modis omnibus secundum Deum debeamus illos confundere, & eis verbo Dominico, veluti Christi & Ecclesiae adversariis, fronte usque ad mortem libera contraire. Ordines vero Ecclesiasticos, & omne quod in Sancta Romana Ecclesia sancitum legitur, aut canitur humiliter collaudamus, & fideliter veneramus. Diabolum non per conditionem, sed per arbitrium malum esse factum credimus. Corde credimus & ore confitemur, huius carnis quae gestamus, & non alterius resurrectionem. Iudicium quoque per Jesum Christum esse futurum, & singulos pro his quae in hac carne gesserunt recepturos, vel poenas, vel praemia, firmiter credimus & affirmamus. Eleemosynas, sacrificium, caeteraque beneficia, fidelibus posse prodesse defunctis credimus. Remanentes in saeculo, & sua possidentes, eleemosynas, & caetera beneficia ex rebus suis agentes, praeccepta Domini servantes, salvari fatemur & credimus, Decimas, primitias, & oblationes ex praeccepto Domini credimus Clericis perfolvendae.

Quia vero non solum fides recta sed bona etiam operatio exigitur ad salutem, quoniam, sicut sine fide impossibile est placere Deo, ita fides sine operibus mortua est. Propositum quoque conversationis eorum praesenti paginae duximus annotandum: cujus tenor est talis.

Ad honorem Dei, & eius Ecclesiae Catholicae, & ad salutem animarum nostrarum, Fidem Catholicam per omnia, & in omnibus integram & inviolatam corde credere, & ore propositum confiteri, sub magisterio & regimine Romani Pontificis permanendo. Saeculo abrenuntiavimus, & quae habebamus, velut a Domino consultum est, pauperibus erogavimus, & pauperes esse decrevimus: ita quod de crastino solliciti esse non curamus, nec aurum, nec argentum, vel aliquid tale propter vestimentum & victum quotidianum, a quoquam accepturi sumus. Consilia Evangelica, velut praeccepta servare propositimus. Orationi iuxta horas Canonicas septies insistentes, dicendo quindecies Pater noster; insuper Credo in Deum, & Miserere mei Deus, & Orationes alias. Cum autem ex magna parte Clerici simus, & poenae omnes litterati; lectioni, & exhortationi, doctrinae, & disputationi contra omnes errorum sectas decrevimus desudare. Disputationes tamen a Doctoribus fratribus in Fide Catholica comprobatis, & instructis in lege Domini dispensentur: ut adversarii Catholicae & Apostolicae fidei confundantur. Per honestiores autem, & instructiores in lege Domini, & in Sanctorum Patrum sententia, verbum Domini censuimus proponendum fratribus & amicis, cum Praelatorum conscientia & assensu; ita quod ab eis propter hoc nec

Regulas eorum
rumden referret
& confirmat.

Innocentius Tertius.

num, de quibus veraciter fuerint corde contriti & ore confessi, veniam indulgemus, & in retributione iustorum salutis aeternae pollicemur augmentum. Eis autem qui non in personis propriis illuc accesserint, sed in suis dumtaxat expensis iuxta facultatem & qualitatem suam Viros idoneos designarint, & illis similiter qui licet in alienis expensis, in propriis tamen personis accesserint, plenam suorum concedimus veniam peccatorum. Huius quoque remissionis volumus & concedimus esse participes iuxta quantitatem subsidii & devotionis affectum omnes qui ad subventionem Terrae Sanctae de bonis suis congrue ministrabunt. Personas quoque ipsorum & bona ex quo Crucem assumpserint sub Beati Petri & nostrae protectione suscipimus, nec non & sub Archiepiscoporum, & Episcoporum, & omnium Praelatorum Ecclesiae Dei defensione consistent, statuentes ut donec de ipsorum obitu vel reditu certissime cognoscatur, integra maneat & quieta consistent. Quod si quisquam contra praesumpserit, per Ecclesiarum Praelatos appellacione postposita, Censura Ecclesiastica commpetat. Si qui vero proficiscendum illuc ad praestandas usuras iuramento tenentur atristi, creditores eorum per Ecclesiarum Praelatos, ut remittatur eis praestitum iuramentum, & ab usurarum exactione desistant, eidem praecipimus districtione compelli. Quod si quisquam creditorum eos ad solutionem coegerit usuratum, cum ad restitutionem earum simili cogi animadversione mandamus. Iudicos vero ad remittendas ipsi usuras per secularem compelli praecipimus potestatem, & donec illas remiserint, ab universis Christianis fidelibus tam in mercimoniis, quam in aliis per excommunicationis sententiam eis omnino communio denegetur. Ut autem Terrae Sanctae subsidium divisim in plurimos facilius impendatur, obsecramus omnes & singulos, per Patrem & Filium & Spiritum Sanctum, unum solum verum, unum aeternum Deum postulantes, vice Christi, pro Christo, ab Archiepiscopis & Episcopis, Abbatibus, & Prioribus, & tam Cathedralium, quam aliarum Conventualium Ecclesiarum Capitulis, & Clericis universis, necnon Civitatibus, Villis & Oppidis, competentem numerum bellatorum cum expensis ad triennium necessariis secundum proprias facultates. Et si ad hoc unum quodlibet non suffecerit, plura conjugantur in unum. Quia pro certo speramus, quod personae non deerunt, si expensae non desint. Postulantes hoc ipsum a Regibus & Principibus, Comitibus, & Baronibus, aliisque Magnatibus, qui forsitan per seipsos personaliter non accesserint ad obsequium Crucifixi. A Civitatibus vero maritimis navale subsidium postulamus: & ne alii onera gravia & importabilia imponere videamur, quae digito nostro movere nolimus, protestamur veraciter coram Deo, quia quod ab aliis exigimus faciendum, hoc ipsi prompto animo faciemus, Clericis autem ad hoc negotium necessariis providimus indulgendum, ut omni contradictione cessante beneficiorum suorum proventus propter hoc valeant usque ad triennium pignori obligare. Quia vero subsidium Terrae Sanctae multum impediri vel retardari contingeret si ante susceptionem Crucis examinari quemlibet oporteret an esset idoneus & sufficiens ad huius-

modi votum personaliter prosequendum, concedimus, ut regularibus personis exceptis, suscipiant, quicumque voluerint signum Crucis; ita quod cum urgens necessitas aut evidens utilitas postulerit, votum ipsum de Apostolico possit mandato commutari, aut redimi, vel differri. Et propter eandem causam remissiones & indulgentias hactenus a nobis concessas procedentibus in Hispaniam contra Mauros vel contra Haereticos in Provinciam revocamus; maxime cum illis concessae fuerint ad tempus quod jam ex toto praeteriit, & istis ob causam quae jam ex majori parte cessavit, utroque negotio per Dei gratiam adeo prosperato, ut vehementem instantiam non requirat; et si forte requireret nos ingruenti necessitati prospicere curaremus. Concedimus tamen, ut huiusmodi remissiones, & indulgentiae apud Provinciales remaneant, & Hispanos. Caeterum quia Curarii, & Piratae nimis impediunt subsidium Terrae Sanctae capiendum, & spoliando transeuntes ad illam, & revertentes, ab illa nos eos, & principales adjuutores, & fautores eorum excommunicationis vinculo innodamus, sub interminatione Anathematis inhibentes ne quis cum eis seienter communicet in aliquo venditionis vel emptionis contractu, & injungentes Recltoribus Civitatum, & Locorum suorum, ut eos ab hac iniquitate revocent, & commpetant. Alioquin quia nolle perturbare perverfos nihil est aliud quam fovere, nec caret scrupulo Societatis occultae, qui manifesto facinori desinit obviare, nos in personas, & terras eorum severitatem Ecclesiasticam curabimus exercere, cum tales non minus quam Sarraceni adversentur nomini Christiano. Innovamus praeterea excommunicationis sententiam in Lateranensi Concilio promulgatam adversus eos qui Sarracenis arma, ferrum, & lignamina deferunt galeatum, quique in piraticis Sarraceno- rum navibus curam gubernationis exercent; eosque rerum suarum privatione multari, & captivorum servos, si capti fuerint, fore censemus; praecipientes ut per omnes Urbes maritimas diebus Dominicis, & festis huiusmodi sententia publice innovetur. Verum cum longe plus de divina clementia, quam de humana potentia confidere debeamus, aponet nos in tali conflictu non tam corporalibus armis quam spiritalibus dimicare. Ideoque statuimus, & mandamus ut singulis mensibus semel fiat generalis procellio seorsum virorum, ac seorsum, ubi fieri poterit, mulierum, in humilitate mentis, & corporis, cum devota orationum instantia, postulantium, ut misericors Deus auferat a nobis hoc confusionis opprobrium, liberando terram illam in qua universa redemptionis nostrae Sacramenta peregit de manibus Paganorum, restituendo eam ad Laudem, & Gloriam Nominis sui Sancti Populo Christiano, proviso prudenter, ut semper in ipsa procellione Verbum salutiferum Crucis cum diligenti exhortatione populo proponatur. Orationi vero jejuniis, & eleemosyna conjugantur; ut iis quasi aliis facilius, & celerius ipsa volet oratio ad piissimas aures Dei, qui nos clementer exaudiat in tempore opportuno. Singulis quoque diebus intra Missarum solemniam, post pacis osculum; Cum jam pro peccatis mundi offerenda vel sumenda est Hostia salutaris, omnes tam Viri, quam Mu-

Mulieres humiliter profertantur in terram, & a Clericis plalmus iste, Deus venerunt gentes in hereditatem tuam, alta voce canetur, quo eum hoc verfu devote finito, exurgat Deus, & dissipentur inimici ejus, & fugiant a facie ejus qui oderunt eum. Sacerdos qui celebrat, orationem istam super Altare decantet.

Deus qui admirabili providentia cuncta disponis, te suppliciter exoramus, ut terram quam Unigenitus Filius tuus proprio Sanguine consecravisti de manibus inimicorum Crucis eripiens, restituas cultui Christiano, vota fidelium ad ejus liberationem instantium misericorditer dirigendo in viam salutis aeternae. Pereumdem Dominum nostrum &c.

In illis autem Ecclesiis in quibus convenit processio generalis, truncus concavus statuatur tribus clavibus consignatus, una penes honestum Presbyterum, alia penes devotum Laicum, & tertia penes aliquem regularem fideliter conservandis, in quo Clerici, & Laici, Viri, & Mulieres, Eleemosynas suas ponant in Terrae Sanctae subsidium convertendas secundum dispositionem eorum quibus haec fuerit sollicitudo commissa. Porro super processu, & transitu modesto, & ordinato, congruo loco, & tempore faciendo, nondum oportet aliquid distingere, donec exercitus Domini Cruce signetur; sed tunc pensatis undique circumstantiis, quaecumque viderimus opportuna de prudentum Virorum consilio statuemus. Ad haec igitur exequenda dilectos filios . . . de Salem &c. quondam de Novocastro Abbates, & C. Decanum Spirenses, & Praepositum Augustensem, Viros utique probate honestatis & fidei, deputamus; qui ascitis secum Viris providis & honestis, auctoritate nostra statuant & disponant, quaecumque ad hoc negotium promovendum viderint expedire, facientes quae statuerint in singulis Dioecibus per viros idoneos ad hoc specialiter deputatos fideliter ac sollicito procurari. Quocirca universitatem vestram rogando monemus, & obsecramus in Domino, per Apostolica vobis scripta mandantes, & in virtute Spiritus Sancti injungentes, quatenus eis pro Christo legationis fungentibus tales vos exhibere curetis, necessaria ministrantes eisdem, quod per vos, & in vobis fructum faciant exoptatum. (a)

(a) In eundem modum per Magdeburgensem & Brementensem Provincias. In eundem modum per Coloniensem Provinciam. In eundem modum per Sardiniam. In eundem modum per Salzburgensem Provinciam. In eundem modum per Dalmatiam. In eundem modum per Trevirensem Provinciam. In eundem modum per Ravennatensem. In eundem modum per Poloniam. In eundem modum per Mediolanensem & Januensem Provincias constituitis. In eundem modum per Sveciam. In eundem modum per Marchiam Anconitanam. In eundem modum per Lundensem Provinciam. In eundem modum per Hungariam. In eundem modum per Angliam. In eundem modum Prageni Episcopo, & Abbatibus, Prioribus, & universis Christi fidelibus, per Bohemiam constituitis. In eundem modum per Tusciam. In eundem modum per Iberiam. In eundem modum per Norvegiam. In eundem modum per Calabria. In eundem modum per Scythiam. In eundem modum universis per Regnum Francia constituitis.

Indictio Sacri & Oecumenici Concilii Lateranensis, pro prima die Novembris 1215.

Innocentius Episcopus Servus Servorum Dei. Venerabilibus Fratribus Archiepiscopis, Episcopis, & dilectis filiis Abbatibus, & Prioribus, Decanis, & Archidiaconis per Teutonicas Provincias constitutis.

Vineam Domini Sabaoth, multiformes satagunt bestiae demoliri; quarum incurfus adeo invaluit contra ipsam, ut ex parte non modica, pro vitibus spinae succreverint, & quod gementes referimus, ipsae jam vites profertant pro vna labriscam, infectae multipliciter, & corruptae.

§.1. Illius ergo testimonium invocamus, qui testis est in Coelo fidelis, quod inter omnia desiderabilia cordis nostri duo in hoc saeculo principaliter aestimamus, ut ad recuperationem videlicet Terrae Sanctae, ac reformationem universalis Ecclesiae valeamus intendere cum effectu. Quorum utrumque tantam requirit provisionis instantiam, ut absque gravi & grandi periculo ultra dissimulari nequeat, vel differri.

§.2. Unde supplicationes, & lacrymas effundimus coram Deo, humiliter obsecrantes, quatenus super his suum nobis beneplacitum revelaret, inspiraret affectum, accenderet desiderium, & propositum confirmaret, facultatem & opportunitatem praestando, ad ea salubriter exequenda.

§.3. Quapropter habito super his cum fratribus nostris, & aliis viris prudentibus, frequenti & diligenti tractatu, prout tanta sollicitudo exigebat, hoc tandem ad exequenda praedicta de ipsorum consilio providimus faciendum: ut quia haec universorum fidelium communis status respiciunt, Concilium juxta prisam consuetudinem Sanctorum Patrum convocemus, propter lucra solum animarum opportuno tempore celebrandum: In quo ad extirpandum vitia, & plantandas virtutes, corrigendos excessus, & reformandos mores, eliminandas hereses, & roborandam fidem, sopiendas discordias, & stabiendam pacem, comprimendas oppressiones, libertatem fovendam, inducendos Principes, & Populos Christianos ad succursum & subsidium Sanctae Terrae, tam a Clericis quam a Laicis impendendum, cum ceteris, quae per longum esset per singula enumerare, provide statuatur inviolabiliter observanda circa Praelatos, & subditos regulares, quaecumque de ipsius approbatione Concilii visa fuerint, expedire, ad laudem & gloriam nominis ejus, ad remedium & salutem animarum vestrarum, ac profectum & utilitatem populi Christiani.

§.4. Quia vero ante biennium universale non posset Concilium commode celebrari, disposuimus interim per viros prudentes in singulis Provinciis plenius explorare, quae Apostolice provisionis limam expofcant, & praemittere viros idoneos ad Terrae Sanctae negotium procurandum, ut si exigente necessitate Sacrum Concilium approbaverit, nos ipsum negotium per-

Inflexa Ecclesiae statur.

PP. de ea sollicitudo.

Ad hoc indicandum Concilium.

Que in eo sunt tractanda.

Que praemisit Innocentius.

personaliter assumamus efficacius promovendum.

§.5. Credentes igitur hoc salutare propositum ab illo descendere, a quo est omne datum optimum, & omne donum perfectum, universitati vestrae per Apostolica scripta praecipimus, quo vos taliter praeparatis, quod a presenti Dominicae Incarnationis MCCIII. anno, usque ad duos annos, & dimidium, praefixos vobis pro termino Kal. Novembris ad Sedem Apostolicam accedatis cum modestia & cautela, ita quod in vestra Provincia, si necessitas postulaverit, duo vel tres de Suffraganeis Episcopis valeant remanere, pro Christianitatis ministeriis exequendis, & tamen illi, qui canonicas praepeditione detenti venire nequeunt, idoneos pro se dirigant responsales. Personarum, & evictionum mediocritate servata, quam Lateranense Concilium definitum, ut nullus omnino plures, aut pauciores secum adire possit. Nec quisquam faciat superfluas & pomposas, sed necessarias tantum & moderatas expensas, ostendendo se actu & habitu verum Christi cultorem, cum non seculari applausus, sed spiritualis profectus in hoc negotio sit requirendus.

§.6. Interim autem per vos ipsos, & per alios viros prudentes, universa subtiliter inquiratis, quae studio correctionis, aut reformationis indigere videntur, & ea fideliter conscribentes, ad Sacri Concilii praefati examen, erga subventionem Terrae Sanctae necessaria, ubi Deus noster Rex ante saecula salutem in medio terre operari dignatus est, opem & operam efficaciter impensuri, assistendo fideliter & prudenter, his quos ad hoc negotium duxerimus specialiter procurandum destinare.

§.7. Nullus itaque fallaciter se excusando ab executione tam sancti operis subtrahat, si canonicam vult effugere ultionem. Nemo dissentium obstacula, vel itinerum impedimenta causetur, quae Domino faciente signum in bonum ex magna iam parte cessare coeperunt. Nam & quanto majora imminet pericula, tanto poriora remedia conveniunt adhiberi. Nunquam enim navigabit per aquora, qui semper expedat, ut mare non excitet in se fluctus. Propter haec autem ad vos dilectum filium N. cum iustione Apostolica destinamus, quem habeatis pro reverentia commendatum.

Confirmatio Privilegiorum ab Adriano, Joanne IX. & Marino Summis Pontificibus Nonantulano Monasterio concessorum.

Innocentius Episcopus Servus Servorum Dei. Abbatibus & Conventui Nonantulani.

Exhibita nobis ex parte vestra quadam fel. memorie Adriani, Joannis, atque Marini praedecessorum nostrorum authentica scripta diligenter inspectimus, & per dilectum filium Henricum Sanctae Romanae Ecclesiae Scriptorum iustissimi fideliter exemplari: qui ea, quae de ipsis scriptis papyris ex quadam parte praenimia vetustate consumptis colligere potuit, in Bull. Rom. Tom. III.

Indictio Concilii.

In coe tractandum de subventionem Terrae Sanctae.

Adhortatio ad concordiam.

Ex Baluz. lib. X. P. I. Epist. 61.

Privilegia hujusmodi sunt PP. examp. data.

publicam formam redigere procuravit: quibus nos Apostolice favoris praesidium impendentes, in hac pagina fecimus sub Bulla nostra conscribi, supplendo quaedam, quae secundum litterae circumstantias in integris praesumebantur originibus fuisse descripta, quae causa discretionis mandavimus in hac charta tonis literis exarari. In Nomine Domini nostri Jesu Christi. Amen. Anno Dominicae Incarnationis millesimo ducesimo decimo tertio, Pontificatus vero Domini Innocentii III. Pape anno ejus sextodecimo, Indictione prima, mense Januarii exeunte, die quartadecima, Privilegium Domini Adriani Pape domibus atque famulis, servis originalibus, simulque rebus atque possessionibus, necnon aquimolis, olivetis, vel quidquid, in quibuscumque locis habere vel tenere videtur, vel si quid in potestate legaliter donatum vel largitum fuit, aut quolibet modo iuste evenerit, tenere & possidere sine qualibet controversia perpetuis temporibus valeat, & nulli unquam licet Regum, Episcoporum, Ducum, vel Aduorum parvae vel magna personae in praedicto Venerabili Monasterio, vel in eis quae eidem Venerabili Monasterio pertinere . . . . . stabilitate permanent. Interdicentes omnino Episcopo, in cuius Parochia esse videtur supra dictum Monasterium constitutum . . . . . contra tenorem praesentis decreti pia postulatione indulti quicumque attentet, neque ullo modo ejus Baptismales Ecclesias sibi vendicat, neque ipse sive Successores praesument prohibita contingere. Sed neque Militarium solemniam ibidem perfolvere praesumat, nisi ab Abbate supra scripti Monasterii fuerit invitatus; neque ordinationem Sacerdotum quilibet Episcoporum in praefato Monasterio, vel ejus in re . . . celebrare audeat, nisi, ut praedictum est, ab Abbate fuerit invitatus; Chrisma igitur, vel quidquid ad Sacra ministeria pertinet, si a Patre Monasterii fuerit postulatus a quocumque praeviderit concedimus tribuenda. Sed neque decimas usquam dare concedimus nisi Ecclesiis supra dicti Venerabilis Monasterii ad nostram Dioecesim pertinentis. Sed & hoc statuimus, & inviolabili sanctione auctoritate Apostolica firmamus, ut nullus aliquando in praedicto Monasterio de alio Monachis, seu quibuscumque Ecclesiis . . . Abbas . . . divina vocatione Abbas praefati Monasterii pertransierit, & resolutionis tempus advenerit, de propria semper Congregatione eligatur Abbas, qui ab omni . . . . .

Johannes Episcopus Servus Servorum Dei. Benedicto Religioso Abbati Monasterii Sancti Silvestri de Nonantula, & in eodem Venerabili Monasterio in perpetuum . . . Salvatoris nostri Jesu Christi pertinere noscuntur, & ad stabilitatem Venerabilium Locorum respiciunt cum magno sollicitudinis studio nos convenit Apostolica, & rationali censura procurare: quatenus ex hoc juges eidem propitiatori nostro Domino Deo efficacius perfolveri possint carminum laudes, & nobis, qui, licet immeriti, divina tamen gratia praeveniente, pastoralis regiminis curam gerimus, opima in sideris arcibus remunerationis praemia ascribantur. Igitur quia constat tuam nobis Religiositatem detulisse praepetura praedecessoris nostri Domini Adriani, & Joannis, sive Stephani reverendae memoriae Pontificum de praefato Monasterio, & omnibus ei pertinentibus

Par Privilegiu ab Adriano PP. concessi.

Privilegium Joannis PP.

tibus locis, ac possessionibus, quae petistis, ut per nostri privilegii paginam, confirmaremus. Unde nos precibus vestris inclinati, & a praesenti quartadecima indictione in perpetuum praedictum Monasterium successorum tuorum Abbatum ditione, & potestate cum omnibus sibi pertinentibus confirmantes irrefragabili iure decernimus permanenda, idest Monasterium Sancti Silvestri de Nonantula Territorio Mutinensi. Quapropter auctoritate Beati Petri Apostoli, cui a Domino Deo nostro Caelorum Regni Claves traditae sunt, & potestas ligandi, atque solvendi caelo terraque tradita est, promulgantes decernimus, & firma stabilitate, & censura statuimus, ut ipsum Venerabile Monasterium cum omnibus locis... fundis, casis, casalibus, domibus, atque familiis, servis originalibus, simulque rebus & possessionibus, necnon aquis molis, olivetis, vel quicquid in quibuscumque locis... habere, vel tenere videtur. Vel si quid in potestate legaliter donatum, vel largitum fuerit, aut quolibet modo iuste evenerit, tenere & possidere sine qualibet controversia perpetuis temporibus valeat, & nulli unquam liceat Regum, Episcoporum, Ducum, & Actorum parva vel magna persona in praedicto Monasterio, vel in eis quae eidem Monasterio pertinere noscuntur quocunque modo incumbere... invasionem facere, aut quispiam Sacerdotum ibidem praesumat accedere, vel Missarum solemniam celebrare. Et neque Episcopus, neque Abbas, vel Comes, aut quilibet magna parvaque persona in praedicto Monasterio, vel in eius Cellis aut Ecclesiis mansiones facere, aut expensas expetere, aut aliquid per potestatem servitium praeter peregrini, & legitimi Hospites; sed neque colloquium qualecunque, aut placitum in ipso Monasterio, aut in eius praenominatis locis esse quis audeat, nisi ab Abbate fuerit invitatus. Quatenus hoc quod ad laudem Dei, & stabilitatem praedicti Monasterii statuimus firma stabilitate permaneat. Interdicentes omnino Episcopo in cuius Parochia esse videtur, praedictum Monasterium constitutum, ut nihil contra tenorem praesentis decreti in dultu quicquam attentet, neque ullo modo Baptismales Ecclesias sibi vindicet, neque ipse, suique successores praesument prohibita contingere. Sed neque Missarum solemniam ibidem persolvere praesumat, nisi ab Abbate praescripti Monasterii fuerit invitatus: neque ordinationem Sacerdotum quilibet Episcoporum in praefato Monasterio, vel eius iure, aut de suo Clero celebrare audeat, nisi ut praetarum est, ab Abbate fuerit evocatus. Christina igitur, vel quicquid ad Sacra ministeria pertinere, si a Patre Monasterii fuerit postulatus, quibuscumque praeviderit concedimus... nisi Ecclesiis praedicti Venerabilis Monasterii ad nostram Diocesim pertinentis. Sed & hoc statuimus, & inviolabili sanctione Apostolica auctoritate firmamus, ut nullus aliquando in praedicto Monasterio de aliis Monachis, seu quibuscumque Ecclesiis,.... esse praesumat, neque a quacunque potestate in posterio ducatur. Sed cum divina vocatione Abbas praefati Monasterii perstrinixerit, & resolutionis tempus advenit, de propria semper Congregatione eligetur Abbas, qui ab omnium Monachorum... eorum pro Dei amore aran-

tium monastico ordine militantium. Nihilominus omnibus huiusmodi Pontificii interductione inhibemus aliquam scripturam, vel confirmationem de praedicti Monasterii rebus, vel de praenominata Abbata quo ingenio contra hoc praecceptum petere: Si qua scriptura, vel petitio impetrata fuerit, aut in reliquo apparuerit, has irritas esse vacuasque omni robore jobemus: Si quis praeterea quod non credimus praesumpserit hoc nostram privilegii constitutum in aliquo transgredi, aut contemnere, sciat se auctoritate Beati Petri, & Pauli Apostolorum Principum anathematis vinculo esse innodatum, & a Regno Dei penitus segregatum. Porro qui observator & custos extiterit benedictionis gratiam misericordissimo Deo nostro, & vitam perpetuam fideliter consequatur. Scriptum per manum Sergii Sanctae Romanae Ecclesiae Scribarii in mense Januarii, indictione superscripta. Bene valete. Ego Sergius. Dat. idus Januariarum per manum Anastasii Primicerii defensoris S. Sedis Apostolicae, Anno Deo propitio Pontificatus Domini Johannis Summi Pontificis, & universalis noni Papae in Sacratissima Sede Beati Petri Apostoli secundo, indictione secunda.

Marinus Episcopus Servus Servorum Dei, Theodorico Religioso Abbati Venerabilis Monasterii Sancti Silvestri, . . . Territorio Mutinensi, necnon omnibus subiacentibus, & in perpetuum . . . quaeque ad laudem Redemptoris Dei, & Domini Salvatoris Nostri Jesu Christi pertinere noscuntur, & ad stabilitatem Venerabilium locorum respiciant, cum magno sollicitudinis studio nos convenit Apostolica, & rationabili censura procurare; quatenus ex hoc iuges eidem propitiatori nostro Domino Deo efficacius persolvi possint carminum laudes, & nobis, qui licet immeriti, divina tamen gratia praevemente, pastorem regiminis curam gerimus, opima in fideis arcibus remunerationis premia adscribantur. Igitur quia constat religiositatem tuam nobis detulisse praecceptum praedecessoris nostri Domini Adriani, & Johannis Reverendae memoriae Pontificum de praedicto Monasterio, & omnibus ei pertinentibus locis, ac possessionibus, quae petistis, ut per nostri Apostolici privilegii paginam confirmaremus. Unde nos precibus vestris inclinati, & a praesenti prima indictione in perpetuum; praedictum Monasterium successorum tuorum Abbatum ditione, & potestate cum omnibus sibi pertinentibus confirmantes irrefragabili iure decernimus permanenda, idest Monasterium Sancti Silvestri Episcopi . . . a Nonantula Territorio Mutinensi. Quapropter auctoritate Beati Petri Apostoli cui a Domino Deo nostro Caelorum Regni Claves traditae sunt, & potestas ligandi, atque solvendi caelo terraque concessa est promulgantes decernimus, & firma stabilitatis censura statuimus, ut ipsum Venerabile Monasterium cum omnibus locis, mansis, fundis, casis, Casalibus, Domibus, aquis molis, olivetis, vel quicquid in quibuscumque . . . videtur, vel potestate legaliter donatum, vel largitum fuerit, aut quolibet modo iuste evenerit, tenere & possidere sine qualibet controversia perpetuis temporibus valeat. Et nulli unquam liceat Regum . . . Episcoporum . . . vel Actorum parva, vel magna persona in praedicto Venerabili Monasterio, vel in eis, quae eidem

dem Venerabili Monasterio pertinere videntur quocunque modo incumbere, aut invasionem facere . . . accedere, vel Missarum solemniam nisi ab Abbate fuerit invitatus; quatenus hoc quod ad laudem, & stabilitatem praedicti Sancti Monasterii statuimus firma stabilitate permaneat. Interdicentes omnino Episcopo in cuius Parochia esse videtur praedictum Monasterium, constitutum, ut nihil contra tenorem praesentis decreti in dultu quicquam attentet; sed neque ullo modo Baptismales Ecclesias sibi vindicet. **B**eatus Henricus Sanctae Romanae Ecclesiae Scribarius, una cum Bartholomaeo Clerico Sancti Petri ad Vincula horum praedictorum exemplorum authentica Privilegia Dominorum videlicet Adriani, Johannis, atque Marini Papae videns, & perlegens, ut in eis continebatur; Sic in superscriptis continetur exemplis, & ea fideliter exemplavi, & signum feci.

Legalizatio horum exemplorum.

Clausula.

Dat. die 15. Junii 1213. Pontificatus Anno XVI.

Nulli ergo &c. conscriptionis &c. usque incursum.

Datum Laterani Idibus Junii Pontificatus nostri Anno sextodecimo.

XCV.

Ex Regestis Paris.

Confirmatio Diplomatis Urbani PP. II. quo Regnum Aragonum sub protectione S. S. Apostolicae suscipitur.

Innocentius Episcopus Servus Servorum Dei. Charissimo in Christo filio Philippo Illustri Regi Aragonum salutem & Apostolicam benedictionem.

Urbanus PP. Privilegium.

In privilegio felicis recordationis Urbani Papae Secundi Praedecessoris nostri de verbo ad verbum proximus contineri.

Urbanus Episcopus Servus Servorum Dei, Charissimo filio Petro Pamplonen. & Aragonen. Regi ejusque successoribus in eadem Beati Petri fidelitate permanentibus in perpetuum. Cum univertis Sanctae Ecclesiae filius ex Apostolica Sedis auctoritate, ac benevolentia debitores existamus illis tamen Personis, quae familiaris, ac devotius Romanae adherent Ecclesiae propensiori nos convenit studio imminere. Quia igitur bonae memoriae Patris tui Sancti, cuius Regno temporaliter successisti, fidem quoque, ac devotionem erga Romanam Ecclesiam efficaciter sequeris; Nos eadem benignitate, qua Patris tui postulationem implevimus, tuae quoque petitioni adesse curamus. Te enim tamquam Regem Beato Petro devotissimum, & omne tuum Regnum in tutelam Sedis Apostolicae speciali dilectione suscipimus. Constituimus ergo auctoritate Apostolica sancientes, ut omnes tui Successores Regnum illud de manu nostra nostrorumve successorum accipiant, eundem censum scilicet quingentorum Mancusorum rependant, & se Beati Petri Reges, Ministros, ac famulos recognoscant. Quapropter nullus deinceps viventium, & Fidem Christianam tenentium, Regnum illud temere perturbare, invadere, aut diminuere qualibet occasione praesumat, nec molestiam ullam tibi tuisve successoribus, qui

in eadem Sedis Apostolicae fidelitate permanentibus inferre audeat, ne Dei, & Apostolorum ejus indignationem incurrat. Tuam vero Personam in Beati Petri, & nostrae manus tutelam ita omnino suscipimus, ut nulli Episcoporum, nulli Archiepiscoporum, nulli etiam Sanctae Romanae Ecclesiae Legato liceat sine certo praeccepto nostro adversum te, vel tuam Conjugem excommunicationis, aut interdictionis proferre sententiam. Tu igitur fili in Christo charissime in ea, quam cepisti, devotione persistens ita Regnum seculare sub Coelestis Justitiae lege coerce, ita semper tuae, & Catholicorum omnium Matris Romanae Ecclesiae gratiam excoles, ut & in praesenti annuente Domino majora merearis; & in futuro Sanctorum Apostolorum intercessionibus aeterni Regni gloriam consequaris. Sane ad indicium hujus perceptae a Romana Ecclesia libertatis Quingentos Jaccen monetarum mancusos aureos per annos singulos Lateranensi Palatio, ut superius dictum est, persolveris. Hoc igitur nostrae privilegii sanctionis, si quis in crastinum agnoscentes Archiepiscopus, aut Episcopus, Imperator, aut Rex, Princeps, Dux, vel Marchio, Comes, aut Vicecomes, Judex, aut Persona quolibet Secularis, vel Ecclesiastica contra eam temere venire tentaverit, & Regni tui bona, quae in praesenti ex paterna possessione retines, seu quae in futurum largiente Domino iuste acquirere poteris, invadere, molestare, vel suis usus applicare praesumpserit secundo tertioque commonitus si non satisfactione congrua emendaverit a Christi eum, & Ecclesiae corpore auctoritate Apostolica potestate segregamus, & honoris sui periculo subjacere decernimus. Cunctis autem conservantibus haec pax a Deo, & misericordia praesentibus, ac futuris seculis conservetur. Amen. Datum Placentiae per manum Johannis Sanctae Romanae Ecclesiae Diaconi Cardinalis decimo septimo Kalendas Aprilis Indictione tertia, Anno Dominice incarnationis millesimo nonagesimo quinto Pontificatus autem Domini Urbani Papae Secundi Anno octavo.

Cum autem adeo Personam tuam dilexerimus, & diligamus in Domino Charitate sincera, quod nostris manibus coronavimus te in Regem, tuis petitionibus quantum cum Deo possumus favorabiliter impatientes assensum, praedictum privilegium ratum habemus, & praecipimus inviolabiliter observari. Tu ergo ne unde nascantur injuriae, unde jura nascuntur talem te circa usum praescripti privilegii studeas exhibere, praesertim circa id quod de interdictione, & excommunicationis sententia est praedictum, ne per abusum quod absit privati ejusdem privilegii beneficio merearis, quia juxta Canonice Sanctiones privilegium meretur amittere, qui permissa sibi abutitur potestate.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae praecceptionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Datum Laterani quarto nonas Julii Pontificatus nostri Anno sextodecimo.

Innocentius Philippum coronat in Regem.

Confirmatio supra Privilegium.

Clausula.

Dat. die 2. Julii 1213. Pontificatus Anno XVI.

X 2 Vali.